

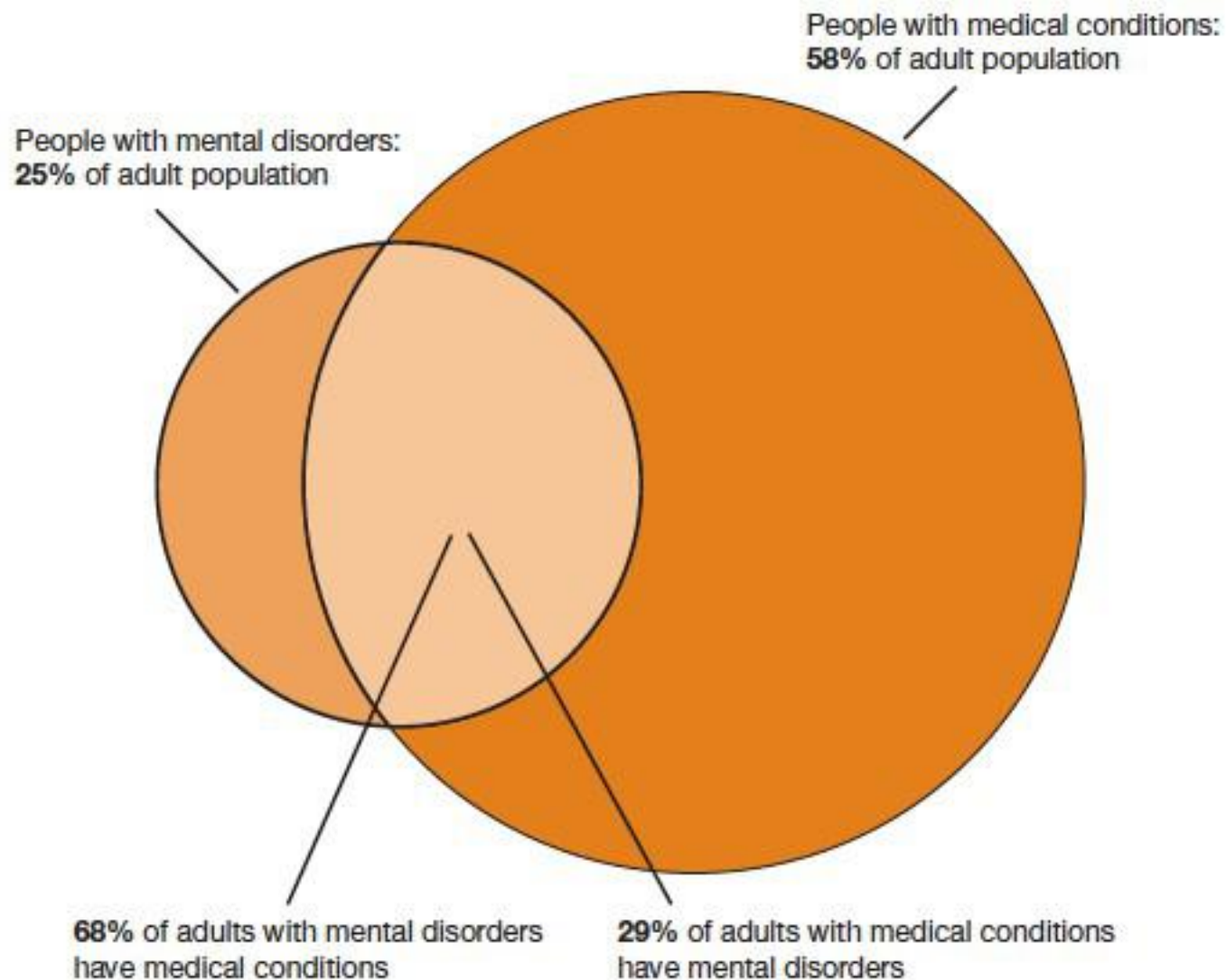
UMC Utrecht

De noodzaak van integratie somatiek en psychiatrie

Wiepke Cahn

Figure 1: Percentage of adults with mental disorders and/or medical conditions, 2001–2003

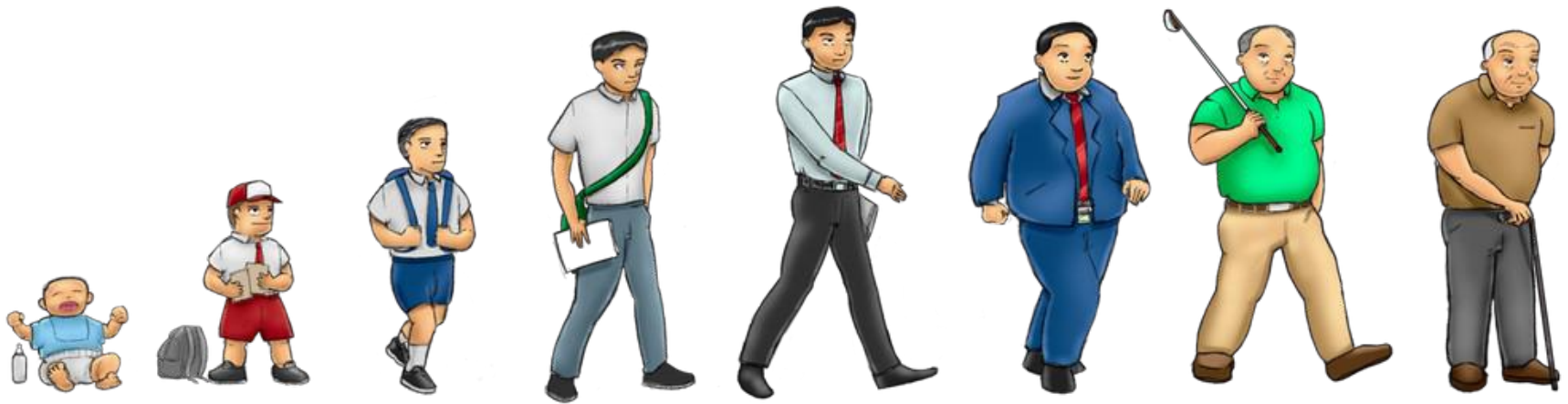
Source: Adapted from the National Comorbidity Survey Replication, 2001–2003 (Reference 2)

En hoe zit het dan in Nederland

50% van mensen met een psychiatrische aandoening heeft laatste jaar ook een ander medisch specialist geconsulteerd

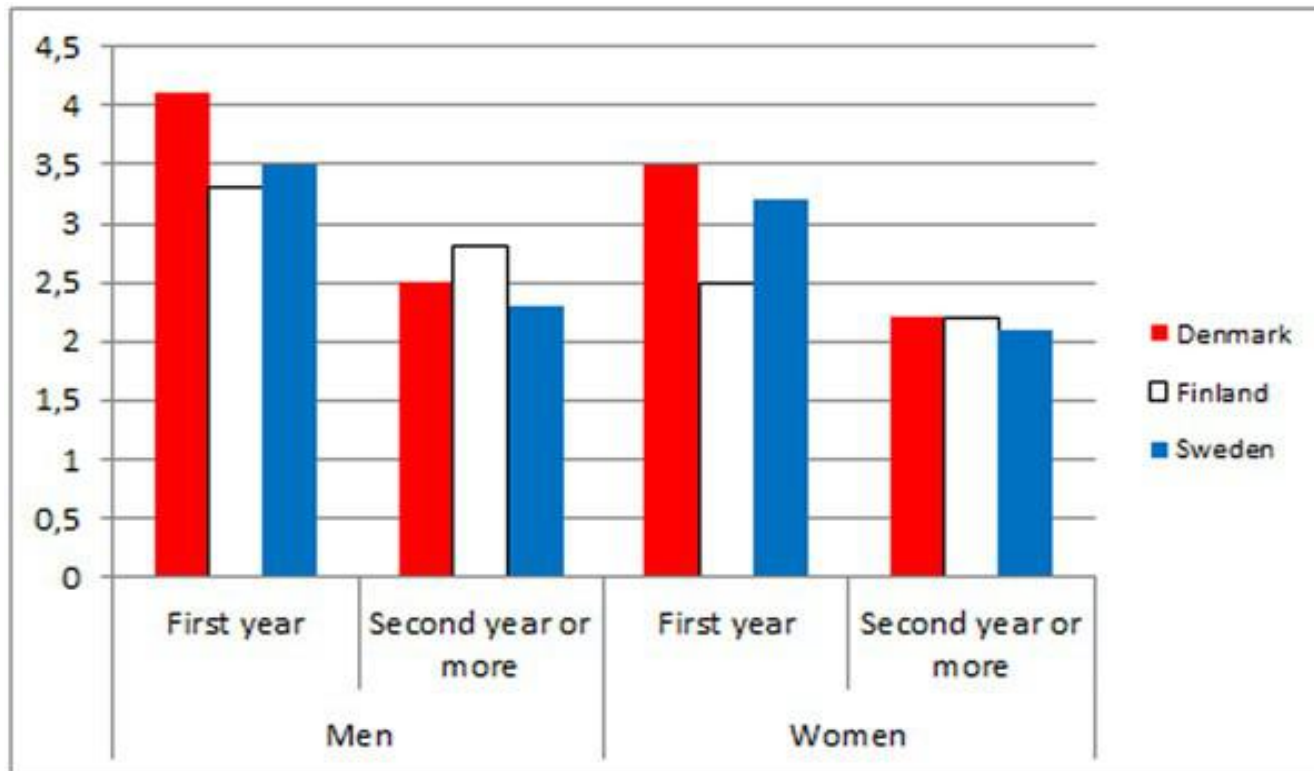
- Is de organisatie van zorg dan wel optimaal in Nederland?

Lichamelijke gezondheid bij psychotische aandoeningen

Afname levensverwachting +/-15 -20 jaar

Nordentoft M, Wahlbeck K, Hällgren J, Westman J, et al. (2013) Excess Mortality, Causes of Death and Life Expectancy in 270,770 Patients with Recent Onset of Mental Disorders in Denmark, Finland and Sweden. PLoS ONE 8(1):

e55176. doi:10.1371/journal.pone.0055176

<http://www.plosone.org/article/info:doi/10.1371/journal.pone.0055176>

Waarom verminderde levensverwachting?

Maar waarom een verminderde levensverwachting?

- Psychiatrische aandoening
 - Suicide
 - Zelfverwaarlozing
- Ongezonde levensstijl
 - Roken/drugs en alcohol
 - Minder fysieke activiteit
 - Slecht dieet

Maar natuurlijk ook!

- Bijwerkingen medicatie
 - Antipsychotica
 - Stemmingsstabilisatoren
 - Antidepressiva
 - Anxiolytica en slaapmedicatie
- Genetische overlap tussen somatische en psychiatrische aandoeningen (erfelijkheid)

I. Levensstijl

50% van de patienten rookt

30% van de patienten gebruiken drugs of alcohol

Patienten liggen ongeveer 11 uur per dag op bed

II Medicatie en somatische problematiek

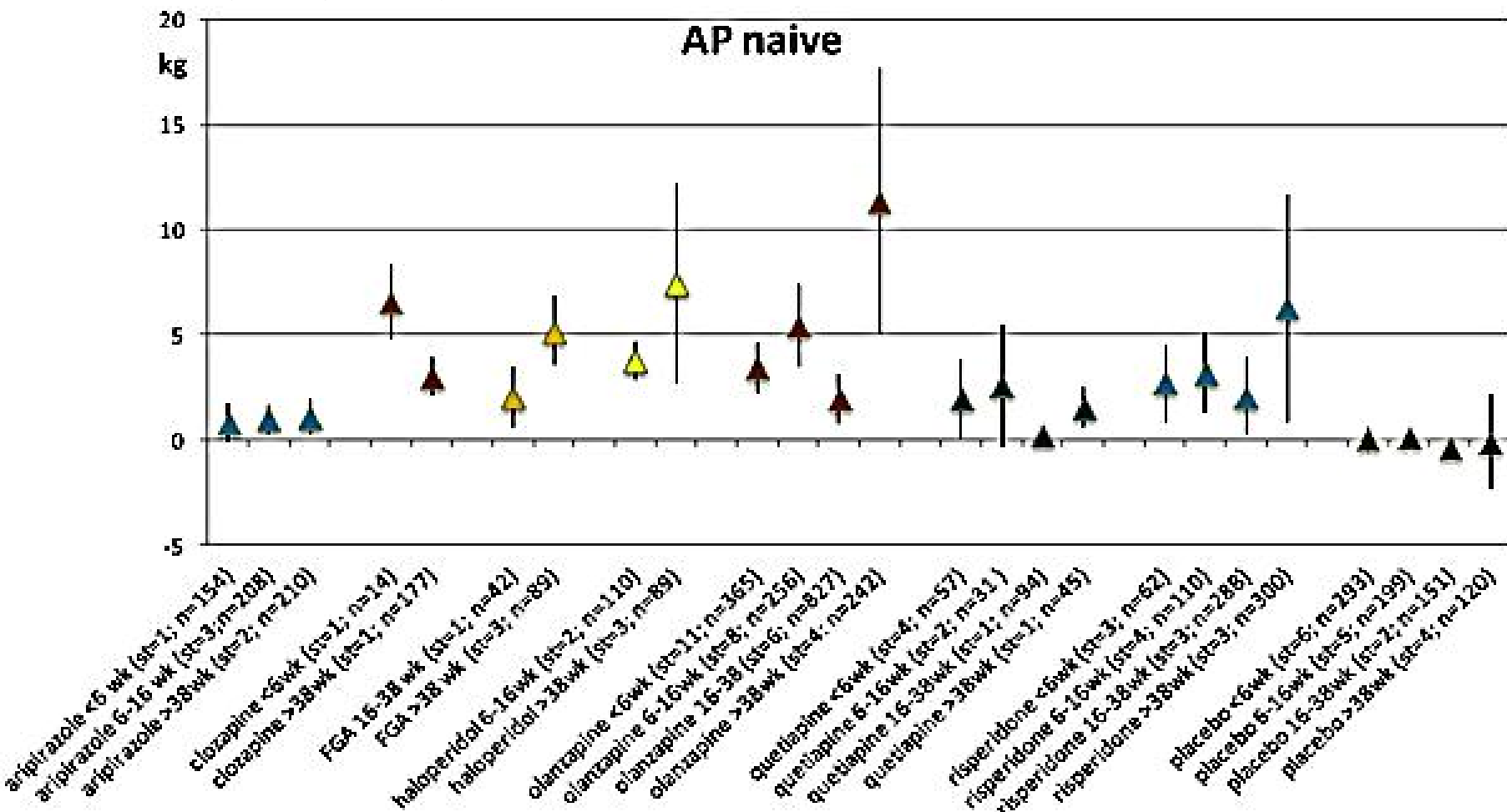
- Direct toxisch effect
- Indirect effect
- Beiden

Antipsychotica en gewicht

Weight Change in Antipsychotic naïve patients

Bak M, Fransen A, Janssen J, van Os J, et al. (2014) Almost All Antipsychotics Result in Weight Gain: A Meta-Analysis. PLoS ONE 9(4): e94112. doi:10.1371/journal.pone.0094112

<http://www.plosone.org/article/info:doi/10.1371/journal.pone.0094112>

Metabool syndroom

- Verhoogde kans hartaandoeningen, diabetes en beroertes
- 15-30% (DECODE (2004), Hoorn (2005), NL de Maat (2010),...)
- Risicofactoren:
 - Abdominale obesitas
 - Hoge bloeddruk
 - Hoog bloedsuiker
 - Hoge concentratie triglyceriden
 - Laag HDL-cholesterol

Metabool syndroom = risico op hart en vaatziekten

- **Etniciteit**
- **Geslacht**
- **Leeftijd**

Metabool syndroom: definitie

- **International Diabetes Federation (2005)**

Obesitas gedefinieerd als $BMI > 30 \text{ kg/m}^2$ of etniciteit specifieke buikomvang (Europa: $>94 \text{ cm}$ voor mannen en $>80 \text{ cm}$ voor vrouwen) inclusief twee van de volgende punten:

- Triglyceride concentratie: $\geq 1.7 \text{ mmol/L}$
- HDL-cholesterol $< 1.03 \text{ mmol/L}$ voor mannen en $< 1.29 \text{ mmol/L}$ voor vrouwen
- Bloeddruk: systolisch $\geq 130 \text{ mmHg}$ óf diastolisch $\geq 85 \text{ mmHg}$
- Nuchtere glucose concentratie (HbA1c): $\geq 5.6 \text{ mmol/L}$

Metabool Syndroom en Schizofrenie

- Prevalentie 30-45%
- **Intelligentie**
 - Minder inschattingsvermogen → ongezonde leefstijl
- **Lichamelijke activiteit**
 - Sedentaire levenswijze
 - 25% beweegt aanbevolen 150 minuten per week (Vancampfort, 2010)
- **Anti-psychotica**
 - Gewichtstoename
 - Vooral Clozapine en Olanzapine

